

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2022

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 7

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար: Ուշադիր եղիր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում միևնույն տառը (փակագծերում նշվածը):

- 1) հր-շ, ալժմ-ական, ան-անալ, տ-նդ (ե)
- 2) նախ-ան, փա-ցնել, արցուն-, ս-եմավոր (ք)
- 3) ա-ճատել, գա-թել, մա-թանք, չքնա-ատես (ղ)
- 4) գու-կան, աշխույ-, օ-արակ, դ-նդակ (ժ)

2 Ո՞ր շարքի ոչ մի բառի բաց թողած տեղում երկինչյուն չի գրվում:

- 1) աղյուս-կ, գ-նագեղ, արշալ-ս, հ-սահատ
- 2) ձ-լարան, ողջ-նել, ատամնար-ժ, ուխտադր-ժ
- 3) թ-նավոր, փ-թեռանդ, երև-թական, ընկ-զենի
- 4) հ-զախռով, խարտ-շ, կապ-տակ, բ-րաստան

3 Ո՞ր շարքի բառերի (բառակապակցությունների) բոլոր բաղադրիչներն են գրվում մեծատառով:

- 1) ԱՖՂԱՆՍՏԱՆԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՕՆՈՐԵ ԴԸ ԲԱԼՁԱԿ, ԴՈՆԻ ՌՈՍՏՈՎ
- 2) ՆԻԺՆԻ ՆՈՎԳՈՐՈԴ, ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ, ՄԵԾ ՍԱՍԻՍ
- 3) ԱՇՈՏ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ, ԼԱ ՄԱՆՇ, ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ
- 4) ՀԻՆ ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ, ԵՌՅԱԿ ԴԱՇԻՆՔ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՎՐՈՍ

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում և բառաձևերում գաղտնավանկ կա:

- 1) կայսր, ըմբշամարտ, հնարամիտ
- 2) ծանր, հետզհետե, կրթություն
- 3) մկրատ, արագընթաց, հայրդ
- 4) մեղրամոմ, դպրոց, վնասագերծ

5 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է(ե) ձայնավորի հնչյունափոխություն կա:

- 1) կիզանուտ, դիպակ, համատիրություն, միջադեպ
- 2) գիտակ, վիրահատել, ծիսակատարություն, սիգաճեմ
- 3) սիրահոժար, մտամոլոր, գիրուկ, միգապատ
- 4) զինակիր, հանդիսատես, քմահաճույք, հանդիպակաց

6 Ո՞ր շարքի ոչ բոլոր բառազույգերն են կազմված հականիշներից:

- 1) փութալ-հապաղել, մսխել-կուտակել, պատվարժան-անարգ
- 2) թանձր-նոսր, վաղանցիկ-մշտնջենական, իրական-երևակայական
- 3) փխրուն-կարծր, ստորին-գերագույն, անջրդի-պապակ
- 4) գլխավոր-անէական, միավորիչ-պառակտիչ, ողորկ-խորդուբորդ

7 Ո՞ր շարքում բառի սխալ բացատրություն կա:

- 1) *ախտալլուկ* – հիվանդությունից տանջված, *կղմինդր* – թրծած աղյուս
- 2) *ծխնի* – ծխով հագեցած, *լաջվարդ* – ընտիր կապույտ ներկ
- 3) *ծանծաղ* – փոքր խորություն ունեցող, *վիրասպ* – խոր փոս
- 4) *հողաթափ* – տնային բաց ոտնաման, *հյուլե* – մանրագույն մասնիկ

8

Ո՞ր նախադասության մեջ փոխաբերական իմաստով գործածված բառ *չկա*:

- 1) Իմ հիշողության մթագնած հորիզոնի վրա ցցվում է դաժան մի պատկեր. դժվարությամբ եմ ճանաչում դիրքը, կապակցում մարդուն ու շրջապատը:
- 2) Կուսական անտառի օրորուն երգի տակ ազատ թռչկոտող եղնիկի վճիտ հայացքի արտապատկերն է դա:
- 3) Միրհավ կար անտառում, թռավ արնակոլով, երկու փետուր մնաց փափուկ մամուռների վրա:
- 4) Աղմկում է իմ սրտում ամեն գիշեր մի կարոտ, Աղմկում է որպես խուլ ու հեռավոր մի քամի:

9

Ո՞ր տարբերակում է *բոլոր կամուրջներն այրել* դարձվածքի իմաստը ճիշտ բացատրված:

- 1) ճակատամարտում հաղթել
- 2) հետդարձի ճանապարհ չթողնել
- 3) միշտ հարձակվողի դերում լինել
- 4) հնազանդվել ինչ-որ մեկին

10

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությամբ պարզ:

- 1) խաղող, մեկուսի, հավասար, ամառ
- 2) քույր, հրապարակ, ցորեն, աղյուս
- 3) միրգ, ողկույզ, ամրոց, մարագ
- 4) հավատ, կարմիր, ծիրան, գլխարկ

11

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում *-եր* վերջավորությամբ:

- 1) դրամատուն, շարասյուն, հանքափոր, եզրակար
- 2) ենթաճյուղ, աստղաբույլ, նոթատետր, զուգերգ
- 3) եզրագիծ, զարդատուփ, միլիոնատեր, հողմացույց
- 4) երկրամաս, հետագիծ, հացաբույս, տավղահար

12

Ո՞ր շարքի բառերից կամ բառաձևերից ոչ մեկը հոդ *չունի*:

- 1) սառը, գայիսոն, վերջերս, հանդ
- 2) վրձին, ձմռան, բազին, պատճեն
- 3) թատրոն, դեղատան, հարս, ֆիդային
- 4) պարադոքս, հոգուդ, ներս, բերդ

13

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են գոյականներ:

- 1) կեռման, մոմլաթ, շինծու, երեկո
- 2) հարված, ուղղաձիգ, օթևան, անդաստան
- 3) ուսմունք, թուխալ, խոհուն, շոյանք
- 4) մթնշաղ, թմբիր, կանթեղ, ընչացք

14

Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են պարզ (առանց բայական ածանցի):

- 1) գրավել, հուզվել, բռնել, շնչել
- 2) կանչել, ջարդել, մեծանալ, սրբագրել
- 3) գովել, արտահայտել, հոգալ, խրտնել
- 4) ցատկոտել, լուսավորել, ավարտել, ծամել

15 Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործական սեռի բայ չկա:

- 1) Դուք, որ հեզմեցիք ուժն ստեղծագործ, Ձեր նյութի հանդեպ կգա Ոգու սով:
- 2) Եվ խավարի մեջ մի կայծ թրթռաց, Տեսանք սյունն ի վեր մազլցող գայլին:
- 3) Չգիտեմ՝ այս տխուր աշխարհում Որն է լավ, ո՞րը՝ վատ:
- 4) Հուսաբեկ մութ ու մեզ թող լինի, Իմ վերև թող արև չխնդա:

16 Ո՞րն է պարզ համառոտ նախադասություն:

- 1) Ինձ չեն հասկանում:
- 2) Անահիտը վախից կանգ առավ:
- 3) Մենք կապոցները վերցրինք:
- 4) Բոլորը գլուխ էին պահում:

17 Ո՞ր նախադասության մեջ պարզ ստորոգյալ չկա:

- 1) Մարգարեներ են բոլոր հասկերը, Հասկը չի քնում. անքուն է հասկը:
- 2) Այնպես զգվող է երեկոն անափ, Ծաղիկներն այնպես նագով են փակվում:
- 3) Ես մի ճամփորդ եմ՝ մթում մոլորված, Ու հոգնած սիրտս դարձել է խոնարհ:
- 4) Ես արդեն արթուն էի և զգացի մորս՝ ինձ վերմակով ծածկելը:

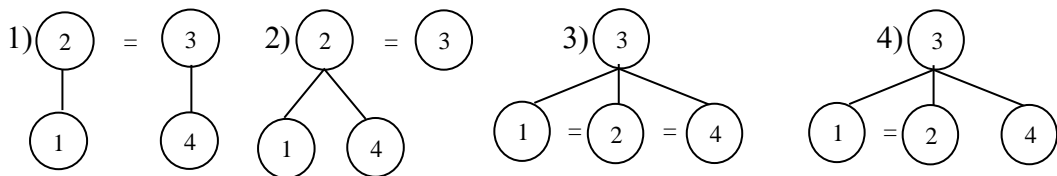
18 Ուղղակի խոսքի փոխակերպման ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

*Տեսնելով ներս մտնողին՝ աղջիկն ասում է ծառաներին.
- Մի՞թե չեք ճանաչում նրան, որ ներս եք թողել. նա մի անգամ ինձ խաբեց և ահա նորից ուզում է հին խաղը խաղալ:*

- 1) Տեսնելով ներս մտնողին՝ աղջիկն ասում է ծառաներին, թե մի՞թե չեն ճանաչում իրեն, որ ներս են թողել. նա մի անգամ իրեն խաբեց և ահա նորից ուզում է հին խաղը խաղալ:
- 2) Տեսնելով ներս մտնողին՝ աղջիկն ասում է ծառաներին, թե մի՞թե չեն ճանաչում նրան, որ ներս են թողել. ինքը մի անգամ իրեն խաբեց և ահա նորից ուզում է հին խաղը խաղալ:
- 3) Տեսնելով ներս մտնողին՝ աղջիկն ասում է ծառաներին, թե մի՞թե չեն ճանաչում նրան, որ ներս են թողել. նա մի անգամ իրեն խաբեց և ահա նորից ուզում է հին խաղը խաղալ:
- 4) Տեսնելով ներս մտնողին՝ աղջիկն ասում է ծառաներին, թե մի՞թե չի ճանաչում նրան, որ ներս են թողել. նա մի անգամ իրեն խաբեց և ահա նորից ուզում է հին խաղը խաղալ:

19 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Թեև լեռներից իջնող վարար ջրերը չորս կողմից շրջապատել են մեզ, և հողը երերում է դարձել, այնուամենայնիվ շատ հաճախ ենք գնում զբոսանքների, որ ծառերի տակ՝ քաղցրահամ աղբյուրների ակունքներում, խնջույքներ անենք:

20

Փակագծերում տրված բառերի ձևափոխության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

«Կրակից շագանակներ հանել» արտահայտությունն Լաֆոնտենի «Կապիկն ու կատուն»....., որտեղ կատուն, թաթերը, կրակից շագանակ է հանում, իսկ կապիկը`

(առաջանալ, առակ, վառել, վայելել)

- 1) առաջ է եկել, առակից, վառում է, վայելում
- 2) առաջանում է, առակով, վառած, վայելում է
- 3) առաջացել է, առակից, վառելով, վայելում
- 4) առաջացավ, առակում, վառող, վայելում է

21

Ո՞ր նախադասության մեջ ստորակետ պիտի դրվի:

- 1) Այդ տարի սփյուռքահայության ամենաբազմամարդ կենտրոններից մեկում Բեյրութում էր տեղի ունենում մշակութային փառատոնը:
- 2) Մենք շատ բան ենք կորցրել պատմության քառուղիներում և կորցրածը գտնելու համար դեռ շատ պիտի դեգերենք:
- 3) Երեք օր է բացակայում են տնից և մենակ են թողել երկու անչափահաս երեխաներին:
- 4) Մեծ շուքով դիմավորեցին հայրենիքից եկածներին մի խումբ գրողների ու արվեստագետների և տեղավորեցին քաղաքի բարձրակարգ հյուրանոցներից մեկում:

22

Պարբերությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

- 1. Մինչ բարբարոսներն իրենց ամբողջ ուշադրությունը դարձրել էին մեքենաներին և պաշտպանվում էին այն վայրում, որտեղ դրանք կանգնած էին, Ալեքսանդրը իր գորքի մի մասի հետ բոլորից աննկատ քաղաք մտավ այդ գետի հունով և ջարդելով դարպասի մի փոքր հատված՝ ներս թողեց նաև մնացած գորքը:
- 2. Ալեքսանդրը պարսպին մոտեցրեց մեքենաները և ճեղքվածքներ բացելով պարսպի այդ մասում՝ մտածում էր առաջացած անցքերի միջով ներխուժել քաղաք:
- 3. Սակայն այդտեղ նրա ուշադրությունը գրավեց գետը, որը հոսում էր քաղաքի միջով և անձրևներից դառնում ավելի հորդառատ, բայց որն այժմ լիովին չորացել էր: Պարսպները չէին անջրպետում նրա հունը մինչև հատակ, այնպես որ զինվորները կարող էին նրա տակով քաղաք մտնել:
- 4. Երկու օրում գրավելով հինգ քաղաք և ստրկացնելով բնակչությանը՝ Մակեդոնացին գնաց դեպի Կյուրոսի քաղաքը: Այդ քաղաքը շրջապատված էր ավելի բարձր պարսպով, քան մնացածները: Այնտեղ էր հավաքվել բարբարոսների մեծամասնությունը, ընդ որում՝ ամենառազմատենչները, այնպես որ այնքան էլ հեշտ չէր լինելու գրավել այն միանգամից:

- 1) 4, 1, 3, 2
- 2) 1, 3, 2, 4
- 3) 1, 2, 4, 3
- 4) 4, 2, 3, 1

23

Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

Լիլիթը, աղբյուրի մոտ նստած,, նայում էր դրախտի աստղազարդ երկնքին:

- 1) անհամբեր մի քանի անգամ անցնել-դառնալով աղբյուրի շուրջը
- 2) և աստղերի հրաբորբ ողկույզները արբեցնում էին նրա սիրտը մի խորհրդավոր տենչանքով
- 3) ականջը դրած նրա բյուրեղյա նվազին
- 4) զարթնեց սոխակների սիրահույզ դայլալներից

24

Հ. Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմի նախերգանքի երկտողերի ո՞ր հերթականությունն է ճիշտ արտահայտում այդ երկտողերի հաջորդականությունը:

1. Որդիդ լինի, թե հերն ու մեր,	3. Չարն էլ է միշտ ապրում անմեռ,
Թե մուրագով սիրած կին	Անե՛ծք նրա չար գործքին
2. Գործն է անմահ, լավ իմացեք,	4. Երնե՛կ նրան, որ իր գործով
Որ խոսվում է դարեդար	Կապրի անվերջ, անդադար

- 1) 4, 2, 1, 3
- 2) 1, 3, 2, 4
- 3) 2, 4, 3, 1
- 4) 2, 3, 4, 1

25

Ե. Չարենցի ո՞ր ստեղծագործությունից են հետևյալ տողերը:

*Այդ բոլոր մարդիկ իմ մահվան բոթից,
Որպես ընդհանուր աղետից սարսած՝
Չարմացած կզգան ինձ այնքա՛ն մոտիկ,
Եվ հանկարծ այնքա՛ն թանկ ու հարազատ:*

- 1) «Գ-անթեական առասպել»
- 2) «Անվերնագիր»
- 3) «Հարդագողի ճամփորդները»
- 4) «Մահվան տեսիլ»

26

Նշվածներից որո՞վ է սկսվում Մուրացանի «Գևորգ Մարգպետունի» պատմավեպը:

- 1) արաբ հրոսակների՝ Հայաստան ներխուժումով
- 2) Գառնո ամրոցի նկարագրությամբ
- 3) Գվինի կործանման նկարագրությամբ
- 4) Աշոտ Երկաթ թագավորի դեմ հայ իշխանների ապստամբության նկարագրությամբ

27

Ա. Իսահակյանի «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմում նշվածներից ո՞րը արտացոլված չէ:

- 1) հայրենիքի, կնոջ, ընկերների, բարեկամների հանդեպ քնարական հերոսի աստելության դրդապատճառները
- 2) իշխանության, օրենքների, մարդկային փոխհարաբերությունների դատապարտումը
- 3) արևելյան բնապատկերներ՝ ներդաշնակված քնարական հերոսի ապրումներին
- 4) աշխարհը և մարդկանց վերափոխելու համար մարդկությանն ուղղված պայքարի կոչը Աբու-Լալայի կողմից

28

«Մասնա ծոեր» էպոսի («Մասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) հերոսներից ո՞րն խոսքն է.

*Որ աշխարհք ավերվի, մեկ էլ շինվի,
Երբր ցորեն էղավ քանց մասուր մի,
Ու գարին էղավ քանց ընկուզ մի,
Էն ժամանակ հրամանք կա, որ էլնենք էղտեղեն:*

- 1) Քեռի Թորոսի
- 2) Դավթի
- 3) Փոքր Սիերի
- 4) Մեծ Սիերի

29

Նար-Դոսի «Ես և նա» պատմվածքի «Ես» հատվածում ո՞րն է հերոսի բարոյական անկման բուն պատճառը՝ ըստ իր իսկ բնութագրման:

- 1) կամազրկությունը
- 2) հարբեցողությունը
- 3) փառասիրությունը
- 4) դավաճանությունը

30

Նշված մտքերից ո՞րը Մխիթար Գոշի որ առակի գաղափարն է արտահայտում:

- ա. Բարձր է դասվում հողագործի տքնաջան աշխատանքը, առանց որի աշխարհը չի կարող լիանալ:
- բ. Միասնական ջանքերով կարելի է հաղթել հզորին:
- գ. Քննադատվում են արտաքինով գեղեցիկ, բայց հասարակության համար անպիտան և փուչ մարդիկ:
- դ. Երբեմն մարդիկ գերազնահատում են իրենց կարողությունները և ուժը՝ հաշվի չառնելով սեփական հնարավորությունները:

- 1. «Բամբակենին և Սոսին»
- 2. «Աստղերը և Լուսինը»
- 3. «Ոսկին և Յորենը»
- 4. «Արջ և մրջյուն»

- 1) ա-3, բ-4, գ-1, դ-2
- 2) ա-1, բ-2, գ-3, դ-4
- 3) ա-1, բ-4, գ-3, դ-2
- 4) ա-3, բ-2, գ-1, դ-4

31

Ա. Բակունցի «Միրհավ» պատմվածքի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ:

- 1) Սոնան ամուսնացել էր քաղաքից գյուղ եկած ուսուցչի հետ:
- 2) Անտառապահն ու Դիլանը մտերիմ ընկերներ էին և հաճախ էին միասին զբաղվում միրհավի որսով:
- 3) Սոնայի ամուսնությունից հետո Դիլանը հեռացավ գյուղից:
- 4) Դիլան դային ամուսնանում է, բայց մինչև խոր ծերություն հիշում է Սոնային:

32

Վ. Տերյանի ո՞ր բանաստեղծության մեջ է սերը զուգորդվում երկնքի աստղերը օղակող կախարդական շրթայի պատկերին:

- 1) «Fatum»
- 2) «Աշնան մեղեդի»
- 3) «Տխրություն»
- 4) «Գարուն»

33

Նշել այն բառերի համարները, որոնցում կրկնակ բաղաձայն կա.

1. խորագ-ին,
2. խ-խշոց,
3. դեռափ-իթ,
4. ու-ընթաց,
5. տա-ագիր,
6. ըն-ինանալ,
7. ու-արկել,
8. բա-ադ:

34

Ո՞ր բառերում անկախ գործածություն *չունեցող* արմատ կա.

1. ջրառատ,
2. ընդունակ,
3. սննդակարգ,
4. ծայրահեղ,
5. արնաներկ,
6. շողարձակ,
7. ծաղկաթերթ,
8. հիասքանչ:

35

Ո՞ր տարբերակներում է ընդգծվածը հարակատար դերբայ:

1. Այդ կինն այդպես էլ անեղծված մնաց նրա համար:
2. Այդ ձին շատ քուռակներ էր ունեցել, բայց այս քուռակը այս կանաչ հովտի ամենագեղեցիկ արարածն էր:
3. Բոլորն ուզում են երջանիկ լինել, Ամեն մեկը՝ իր հասկացածի պես:
4. Վիստ ստակումի տանջանքով կզգաս, Որ որոնածը բնավ չես գտնի:
5. Մքամած երկնքում երբեմն փայլատակում էր կայծակի շեղբը:

36

Տրվածներից որո՞նք են մակբայներ.

1. մասին,
2. միասին,
3. այսպես,
4. միշտ,
5. իսկույն,
6. վաղորդայն,
7. որքան,
8. լիովին:

37

Ո՞ր նախադասություններում բացահայտիչ կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Աթենքում հնագույն քաղաքակրթության օրրանում գիտաժողով տեղի ունեցավ:
2. Մի աղջիկ իր ընկերուհիների հետ անցավ իբրև մի թարմագեղ գարուն:
3. Միակ մարդը որ կողմնակից էր բյուզանդական կայսեր Կեսարի հրամանին նրա հավատարիմ զինակիցն էր:
4. Պայուսակները մեջքներին կապած ու պայուսակը որպես բեռ քաշող մի քանի պատանիներ էին:
5. Կայսրը որպես երկնքի որդի հավակնում էր կարծել թե իրավունք ուներ տիրելու ինչպես մարդկային տարերքին այնպես էլ բնությանը:

38

Ո՞ր թվերի տեղում բուժ պիտի դրվի:

Մելանագույն թեթև թիկնոցի մեջ պարտրված(1) աստվածային կեցվածք ընդունած(2) կանգնած էր Համլետը(3) բեմի ձախակողմյան հատվածում աչքերում արցունքի երկու խոշոր կաթիլ որոնց դիպչելով(4) էլեկտրական լույսի շողերը բեկվում լցվում էին դահլիճ(5) ցրելով մութը: Հետո երբ բեմում եղած մարդիկ հեռացան(6) նա մոտենալով իր նման սևազգեստ մեկին(7) շշմոջաց վերջինիս ականջն ի վար Մարդ էր Հորացիո:

39

Տրված բառերից քանիստ՞ւմ արմատի հնչյունափոխություն կա.

գիտնական, հնձվոր, երևութական, մատուցարան, խուսափել, վերջնագիծ, քննություն, սառցահատ:

40 Բառերից քանիստ՞ում հոդակապ կա.

թախձանուշ, անջրանցիկ, դառնադի, որմնախորշ, անախորժ, ելևէջ, ագեվագ, ջրագռավ:

41 Տարբերակներից քանիստ՞ում հարկադրական եղանակով դրված բայ կա:

- Այնպիսի երգեր են պետք, որ հուզեն ամենքի հոգիները:
- Նա հայտնեց, որ իրեն մի քանի անհրաժեշտ իրեր գնելու գումար է պետք:
- Նա անպայման պետք է ինձ հետ աշխատի:
- Նա խոստացավ, որ պիտի մի քանի օրից գործընկերներին հանդիպի:

42 Նախադասություններից քանիստ՞ում է ընդգծվածը ենթակա:

- **Տնօրեն** Հակոբյանի և այցելուի միջև սկսվեց մի հետաքրքիր բանավեճ:
- Ասես հետմիջօրեի անդորրության մեջ անտառի խուլ **խշշյունն** եմ լսում:
- Փոքրիկն անզուշորեն կպավ սեղանին և **բաժակը** կոտրեց:
- Լինում էին **վայրկյաններ**, երբ նա ուզում էր հեռանալ, անհայտության մեջ մոռացվել:

43 Նախադասություններից քանիստ՞ում վերաբերության անուղղակի խնդիր կա:

- Խոսք բացեցի իմ ընտանիքի մասին՝ կարծելով, որ դա հետաքրքիր կլինի ներկաներին:
- Արծիվն ու կաղնին վիճեցին այն բանի շուրջ, թե ով է իրենցից ավելի երկար ապրում:
- Իրենց անգիր պատմություններով Ինձ անեության սարսափից խլում Ու հանձնում են ինձ:
- Հանկարծ ինձ թվաց, որ իմ շուրջը գտնվող աշխարհը կործանում է իրեն:
- Մեկը իր տեսած երագն էր պատմում, մյուսը՝ տնից ստացած տեղեկությունները:

44 Տրված հատվածում պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներից քանի՞սն են գործածվել՝

չափազանցություն, փոխաբերություն, շրջադասություն, հակադրություն:

<i>Ես շա՛տ այրեցի իմ սիրտը ջահել Սիրո ճամփեքին, սիրո երգերում, Չկա քեզնից զատ բախտ ու վայելում, Չկա ուրիշ վիշտ՝ քո վշտից ավել:</i>	<i>Ինչքան դեռ ունեմ կյանք ու ճանապարհ, Ինչքան հույզ ու լույս, ծիրք ու նվիրում, Ապահովություն, անդորր ու համբավ, Իմ մա՛յր ժողովուրդ, ես քեզ եմ բերում:</i>
--	---

45 Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Բառամիջի **յա** երկհնչյունը հնչյունափոխվելիս դառնում է **ե**:
2. Եթե գաղտնավանկով վերջացող բառին հոդակապով միանում է նոր բաղադրիչ, **ը** -ն միշտ սղվում է:
3. Բառակազմի գրվող **ը**-ն երբեք չի հնչյունափոխվում:
4. **Յու** երկհնչյունը հնչյունափոխվելիս և՛ կարող է դառնալ գաղտնավանկի **ը**, և՛ սղվել:
5. **Ակ** վերջածանցից առաջ բառավերջի **ի**-ն հնչյունափոխվում է **յի**:
6. **Ույ** երկհնչյունը հոլովման և հոգնակիի կազմության ժամանակ ոչ մի բառում չի հնչյունափոխվում:

Բ մակարդակ

46

Ո՞ր տառը կամ տառակապակցությունը տեղադրելու դեպքում բառը կհամապատասխանի տրված իմաստին. լուծման տարբերակներից ո՞րն է ճիշտ:

- ա. մեղ- (1. կ, 2. ք) - թուլամորթ
- բ. կար-ին (1. գ, 2. կ) - գծագրական գործիք
- գ. ք-ր (1. ույ, 2. յու) – սխալ
- դ. շառաչ-ն (1. յու, 2. ու) - աղմկալից ձայն

- 1) ա-1, բ-1, գ-2, դ-2
- 2) ա-2, բ-2, գ-1, դ-2
- 3) ա-1, բ-2, գ-2, դ-1
- 4) ա-2, բ-1, գ-1, դ-2

47

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի (կապակցությունների) բաղադրիչներն են գրվում անջատ:

- 1) մի(երկու), թեթև(քաշային), դիցուք(թե), ալ(կարմիր)
- 2) կողք(կողքի), շիլա(շփոթ), լույս(ընծայել), ի(դերև)ելնել
- 3) ի(հեճուկա), առ(այն), սրբություն(սրբոց), ձեռք(բերում)
- 4) ըստ(իս), դեմ(հանդիման), թփից(թուփ), տեր(Դ-անիել)

48

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հնչյունափոխություն կա:

- 1) պատրանք, սանրվածք, մատուցարան, ընդեղեն
- 2) ձեղնահարկ, կպչուն, մանկավարժ, հրաման
- 3) փաղաքշանք, ուսուցում, խճապատ, դիտողություն
- 4) գործնական, պիտանի, մատենագիր, ընթացիկ

49

Ո՞ր շարքի բոլոր բառազույգերն են կազմված հոմանիշներից:

- 1) ընձյուղել-ծլարձակել, գողտրիկ-թաքուն, հիշաչար-քինախնդիր
- 2) գայրույթ-ցասում, անճարտար-անհնար, խաթարել-վնասել
- 3) մառան-նկուղ, բովանդակ-ամբողջ, վիհ-անդունդ
- 4) ժուժկալ-զուսպ, ստվար-տարտամ, շրջմոլիկ-թափառական

50

Ո՞ր նախադասության մեջ սխալ կազմությամբ բառ չկա:

- 1) Բաֆֆին չափազանց աշխատասեր էր. օրեկան երբեմն աշխատում էր տասնչորս ժամ:
- 2) Պետրոս Դուրյանի մահվանից անմիջապես հետո հոգեբարձուների խորհուրդը, անսալով բազմաթիվ երիտասարդների հորդորներին, որոշեց կառուցել մի մահարձան:
- 3) Հակոբ Պարոնյանը հրաշալի տիրապետում էր հուներենին, քանի որ ծնվել ու մեծացել էր Ադրիանապոլսում:
- 4) Մենք կարծում ենք, որ այդ ճանապարհով հնարավոր կլինի կանխել ձեռնարկության սնանկացումը:

51

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են բարդածանցավոր:

- 1) բնօրրան, ածխահանք, տարկետում, տնտեսություն
- 2) յուրօրինակ, դիտարժան, վիպասան, տանտիրուհի
- 3) բնութագիր, արևայրուք, պարփակել, խոսքարվեստ
- 4) տափօղակ, տրտմաշուք, խոտհարք, երեսունչորս

52

Ո՞ր բառի բառակազմական վերլուծության մեջ սխալ կա (ոչ բոլոր բաղադրիչները և դրանց քանակներն են ճիշտ նշված):

- 1) քղթակցություն = 2 արմատ, 1 ածանց, 1 հոդակապ
- 2) հինգհազարամյա = 3 արմատ, 2 ածանց
- 3) անկայունություն = 1 արմատ, 3 ածանց
- 4) գերատեսչական = 1 արմատ, 3 ածանց, 1 հոդակապ

53

Ո՞ր նախադասության մեջ դերանուն *չկա*:

- 1) Առաջին երկու շաբաթը շատ արագ անցավ, նորեկները սովորեցին գյուղին, և ամեն ինչ մտավ հունի մեջ:
- 2) Ձյունը դեռ չէր հալվել, բայց արևի ջերմությունից արդեն զգացվում էր, որ գարունը բոլորովին էլ հեռու չէ:
- 3) Կոհակները օրորում էին նավը, կուտակվում, բախվում իրար, հեռու քշվում՝ կործանվելով ահարկու գոռոցով:
- 4) Օրերից մի օր Արշակը սպարապետի հետ գնում է՝ շրջելու Շապուհի ախոռներում, որտեղ պահվում էին ցեղական հազվագյուտ նժույգներ:

54

Ձևաբանական վերլուծության ո՞ր տարրերակում սխալ կա:

Լուսինը մի անհամբեր երեխա է եղել. մի օր, երբ մայրը խմոր է շաղախում, լալով գալիս է, մորից հաց ուզում, իսկ մայրը խմորոտ ձեռքով զայրացած ապտակում է լուսին, անհիծում, որ նա երբեք չկշտանա:

- 1) **եղել** – վաղակատար ձևաբայ
- 2) **լալով** - անկանոն բայ
- 3) **խմորոտ** - գոյական
- 4) **երբեք** – ժամանակի մակբայ

55

Ո՞ր նախադասության մեջ է *թե*-ն ստորադասական շաղկապ (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Այս քամին է թափում աշնան չոր սաղարթը Թե օդի է թափվում իմ թմրած ուղեղին:
- 2) Ջարմանում են թե ով Շռայլ ինչքան շատ ես տվել ինձ Ինչքան շատ եմ դեռ Քեզ տալու որ միանանք մենք նորից:
- 3) Սոնան մանկության առվակի ջրերն էր կարոտել թե պատահմամբ մոտեցավ հնձանի դռնակին Դիլան դային չիմացավ:
- 4) Եվ թախիծ և տրտունջ և տանջանք Դու ես այն թե աշխարհն է լացում:

56

Ո՞ր տարրերակում ներկա ժամանակի բայ *չկա*:

- 1) Վերից է նայում ցածում կանգնածին, Չի նայում երբեք ներքև ընկածին:
- 2) Ամպի տակից ջուր է գալիս, Դոշ է տալիս, փրփրում:
- 3) Վերջ տվեք ձեր ցուրտ կտկոտոցներին, Որ չվիատվի սարն Աղոթարան:
- 4) Լռած զանգ է կյանքս... Ես՝ ավերակ վանքս, Էլ արարող չունեմ:

57

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են վերաբերականներ:

- 1) մի՞թե, գոնե, ահա, անշուշտ
- 2) անկախ, հապա, ահավասիկ, լոկ
- 3) իրոք որ, հոգուտ, անգամ, սոսկ
- 4) միմիայն, ցավոք, թեև, իսկ և իսկ

58

Ո՞ր նախադասության մեջ գերադրական աստիճանով դրված ածական կա:

- 1) Բյուրավոր բանակներ ելան՝ վիթխարի, համարձակ, անահ:
- 2) Երբեմն մի ահագին բազմություն լիքը զամբյուղներով ուխտի էր գնում Սուրբ Մարիամ եկեղեցի:
- 3) Եկար հուշիկ, անչար ավաղներով, Օրորներով ամենօրոր:
- 4) Իմացած եղիր, որ ամենահզորը քո աստվածությունն է:

59

Ո՞ր տարբերակում է ընդգծվածը ուղիղ խնդիր:

- 1) Եվ դուք չե՞ք լսում տիեզերքի լեզուն՝ լռությունը, որ իմ հոգում ամեհի **երգ** դարձավ:
- 2) Հյուղակի ձախ կողմում ժայռը միանգամից ցածրանում էր, և այնտեղից երևում էին մի շարք **արտեր**:
- 3) **Բան** չի փոխելու, ինչքան տառապի Իմ բաժին աշխարհն այս մեծ աշխարհում:
- 4) Ամեն երեկո մի գեղեցիկ հեքիաթ էր պատմում իր սիրասուն **զավակներին**:

60

Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասության երկրորդական նախադասության բնույթը ճիշտ նշված:

- 1) Եվ կրկին հիշողության հեռավոր ծալքերում արթնացավ նա, ումից բաժանվել էր ինքը պատանության տարիներին: (*անջատման անուղղակի խնդիր*)
- 2) Իշխանն այլևս չի պարծենա, որ իր դուստրն է հայոց արքունիքի միակ զարդը: (*նպատակի պարագա*)
- 3) Կատարվեց այն, ինչին սպասում էին արդեն մի քանի օր: (*ենթակա*)
- 4) Հայաստանում այլևս գրագետ մարդ չմնաց, որ կարդացած չլիներ այդ ոգեշունչ հոդվածը: (*ժամանակի պարագա*)

61

Ո՞ր տարբերակում է տրված բարդ ստորադասական նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված պարզի:

- 1) *Եղնիկը, թեև ընտելացել էր մեզ, մեկ-մեկ մեզնից թաքուն բարձրանալով պատշգամբ, լռիկ նայում էր անտառածածկ սարերին:*
Չնայած եղնիկի՝ մեզ ընտելանալուն՝ մեկ-մեկ մեզնից թաքուն բարձրանալով պատշգամբ, լռիկ նայում էր անտառածածկ սարերին:
- 2) *Հենց ձյունապատ կատարները ոսկևորվեցին արևի առաջին շողերով, արշավախմբի փորձառու ղեկավարը շարժվելու հրահանգ տվեց:*
Ձյունապատ կատարները արևի առաջին շողերով ոսկևորվելուն պես արշավախմբի փորձառու ղեկավարը շարժվելու հրահանգ տվեց:
- 3) *Քաղաքի բնակչության կեսից ավելին դեռ մինչև հիմա էլ հիշում է, թե երբ գնացքը մոտեցավ նորակառույց կայարանին:*
Քաղաքի բնակչության կեսից ավելին դեռ մինչև հիմա էլ հիշում է գնացքի՝ նորակառույց կայարանին մոտենալու օրը:
- 4) *Ծովը այնքան հանդարտ էր, որ թվում էր շքեղ կտավից իջած անշարժ պատկեր:*
Ծովը շքեղ կտավից իջած անշարժ պատկերի պես հանդարտ էր:

62

Ո՞ր տարբերակում բաղադրիչ թերի նախադասություն կա:

- 1) Եվ տարիներն այսպես անցնում են, ու ոչինչ չի փոխվում նրա կյանքում:
- 2) Սարը եղավ կնքահայրս, ցողը՝ մյուռոն կենսավետ, Ու կնքողս նա ինքը եղավ, որ սահմանեց ինձ պոետ:
- 3) Լռեցին իմ սրտում խնդություն ու երգ, Տխո՛ւր են կանչում աղբյուրներս հիմա:
- 4) Վերջին մշուշն էլ կանցնի շուտով, Կփռվի լույսը խոր ձորերին:

63

Ո՞ր նախադասության մեջ դերբայական դարձված կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Հիվանդը լուռ նայում էր գորշագույն առաստաղին զարմացած ու ակնապիշ:
- 2) Սայլը ցնցվելով ընթանում էր խորդուբորդ ճանապարհով:
- 3) Ծառերի ճյուղերը գալարվելով փակում էին մարդկանց ճանապարհը:
- 4) Սեկը իմ սիրտը փշրելով անցավ:

64

Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ չկա:

- 1) Նա, անակնկալի գալով, գրեթե ցնծաց, երբ մի պահ հանկարծ զգաց, որ կարողանում է թղթի վրա մարդկանց դիմագծեր ուրվագծել՝ անգամ աչքերը փակած:
- 2) Մենելայոսը գրկաբաց ընդունեց եկվորներին, և հյուրընկալության հենց առաջին օրը նրանց պատվին մի ճոխ խնջույք կազմակերպվեց, որը ժամեր անց՝ կեսգիշերին, վերածվեց արբշիռ գինարբուքի:
- 3) Ինչևէ, փաստն այն էր, որ պայթյունը միայն թեթևակի ցնցել էր շենքը՝ թողնելով այն անվնաս մնա, բայց դժոխային մեքենայի՝ սարսափ առաջացրած պայթյունից հրդեհ էր բռնկվել:
- 4) Երբ արդեն ներսում էր, ասաց, որ քաղցած չէ, ուզում է քնել. նա ամեն կերպ ճգնում էր կռահել, այդ վատ բանը մի՞թե իսկապես կատարվել է:

65

Տողերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

- ա. Լըճա՛կ, դու ես թագուհիս
բ. Դարձյալ խորքիդ մեջ խրոռով
գ. Չի թ՛հովե մ՛ալ խորշոմիս
դ. Չիս կը պահես դողդողալով

- 1) դ, գ, բ, ա
- 2) ա, գ, բ, դ
- 3) ա, բ, դ, գ
- 4) դ, բ, գ, ա

66

Տրված հատվածը Հ. Շիրազի ո՞ր ստեղծագործությունից է:

*Բայց մենք հավերժ ենք մեր լեռների պես,
Դուք հողմերի պես կկորչիք վայրագ:*

- 1) «Էքսպրոմտ»
- 2) «Սայրս փոքրիկ»
- 3) «Թագադրում»
- 4) «Գարնանամուտ»

67

Ո՞ր բառերն են թվական.

1. հազարերորդ, 2. բազմիցս, 3. հարյուրյակ, 4. եռակի, 5. հինգ-հինգ, 6. տասնավոր,
7. երկու երրորդ, 8. բազմահազարանոց:

Նախադասության անդամների շարահյուսական վերլուծության ո՞ր տարբերակներն են ճիշտ:

Մեծ երգահանի կերպարը իր՝ Սևակի վկայությամբ վաղուց է եղել բանաստեղծի ստեղծագործական որոնումների կենտրոնում:

1. երգահանի - որոշիչ
2. վաղուց – ժամանակի պարագա
3. վկայությամբ - հիմունքի պարագա
4. կերպարը – ուղիղ խնդիր
5. Սևակի - հատկացուցիչ

Ո՞ր մտքերն են բխում տեքստի բովանդակությունից կամ չեն հակասում նրան:

1982 թվականին անգլիացի հետազոտող Ջ. Ֆարմանը Անտարկտիդայի վրա հայտնաբերեց մթնոլորտային շերտի ճեղքվածք՝ ավելի քան 1000 կմ տրամագծով: Մա մեծ տազնապ առաջացրեց. չէ՞ որ օզոնային ճեղքերը խիստ վտանգավոր են կենդանի օրգանիզմների համար: Այդ շերտը պաշտպանում է Երկրի մակերևույթը Արևի ուլտրամանուշակագույն ճառագայթներից՝ թույլ չտալով դրանց՝ չափից մեծ քանակի ներթափանցումը: 1985-ին ընդունվում է Վիեննայի համաձայնագիրը՝ օզոնային շերտի պահպանման վերաբերյալ, ըստ որի՝ նախատեսվում է պարզել օզոնային շերտի քայքայման պատճառները և միջոցներ ձեռք առնել դրանց վերացման ուղղությամբ:

Բայց մինչ գիտնականները զբաղված էին այս ուսումնասիրություններով, 1992-ին մեկ այլ ճեղք հայտնաբերվեց, այս անգամ՝ Արկտիկայի վրա, հետո՝ Ուրալյան լեռների հատվածում: Ուսումնասիրողները երկար տարիներ ենթադրում էին, որ օզոնային շերտի նոսրացման ու ճեղքերի գոյացման գլխավոր մեղավորը մարդու արդյունաբերական գործունեությունն է, հատկապես այնպիսի օզոնաքայքայիչ արտադրություններ, որոնցից է, օրինակ, ֆրեոնը, որը լայն կիրառություն ունի սառեցնող սարքերում:

Հակառակն ապացուցեցին հետագա հետազոտությունները. օզոնային ճեղքերը ոչ մի կապ չունեն մարդու գործունեության հետ: Դրանց գոյացումը կապված է Երկրի առանցքի, ուստի և բևեռների աստիճանական փոփոխման հետ, ինչի պատճառով մոլորակի որոշ հատվածներում թուլանում կամ լրիվ բացակայում է մագնիսական դաշտը: Նման վիճակ մեր մոլորակը առաջին անգամ չէ, որ տեսնում է, և դա բնակլիմայական լուրջ փոփոխությունների է հասցնում՝ ազդելով և՛ կենդանիների, և՛ մարդու վրա:

1. Օզոնային շերտը խիստ կարևոր է կենդանի օրգանիզմների համար, քանի որ այն պաշտպանում է Երկրի մակերևույթը ուլտրամանուշակագույն ճառագայթներից:
2. Օզոնի քայքայման պատճառը մարդու արտադրական գործունեությունից առաջացող որոշ նյութերն են:
3. Մոլորակի բևեռների փոփոխման հետ կապված՝ որոշ հատվածներում թուլանում կամ վերանում է մագնիսական դաշտը:
4. 1982-ին գիտական շրջաններում անհանգստություն առաջացրեց Անտարկտիդայի և Ուրալյան լեռների վրա հայտնաբերված մթնոլորտային շերտի՝ 1000 կմ տրամագծով ճեղքվածքը:
5. 1985-ի համաձայնագրի հիման վրա ձեռք առնված միջոցները էլ ավելի բարդացրին իրավիճակը. ճեղքեր առաջացան երկրագնդի նաև այլ վայրերում:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Միայն մեկ արմատից կազմված (պարզ) ածականները կարող են լինել և՛ որակական, և՛ հարաբերական:
2. Որոշ ածականներ կարող են կիրառվել նաև որպես կապ:
3. Ածականը կարող է ունենալ մակբայով արտահայտված լրացում:
4. **Ամենա** բաղադրիչը որոշ բառերում ածանց է, որոշ բառերում՝ արմատ:
5. **Ական, ալին, եղեն** ածանցներով կարող են կազմվել և՛ ածականներ, և՛ գոյականներ:
6. Որակական բոլոր ածականներն ունեն համեմատության աստիճաններ: